

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Test 8

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În cazul unei demonstrații corecte, teza de demonstrat **nu** poate fi o propoziție:
 - a. probabilă
 - b. infirmată
 - c. adevărată
 - d. cel puțin probabilă
2. Raționamentul *Niciun om nu este perfect, deci nicio ființă perfectă nu este om* este:
 - a. deductiv imediat
 - b. deductiv mediat
 - c. inductiv complet
 - d. inductiv incomplet
3. Se stabilește un raport logic de ordonare între termenii:
 - a. mamifer și animal acvatic
 - b. pește și delfin
 - c. pește și mamifer
 - d. delfin și mamifer
4. Cuantorul propoziției *Nicio persoană pasionată de logică nu este incoherentă în gândire* este:
 - a. nicio persoană
 - b. nicio
 - c. nicio persoană pasionată
 - d. nicio persoană pasionată de logică
5. Rezultatul operației logice de clasificare îl reprezintă:
 - a. elementele clasificării
 - b. criteriul
 - c. clasele
 - d. fundamentul clasificării
6. Termenul *cerc pătrat* este:
 - a. logic vid
 - b. factual vid
 - c. nevid
 - d. empiric vid
7. În cazul inducției incomplete, concluzia:
 - a. este mai puțin generală decât premisele din care a fost obținută
 - b. are același grad de generalitate ca premisele
 - c. este întotdeauna certă/sigură
 - d. este mai generală decât premisele din care a fost obținută

8. Inducția completă presupune existența unei clase de obiecte:
- infinită
 - vastă
 - finită
 - amplificatoare
9. Dintre termenii *elev*, *vertebrat*, *mamifer*, *om*, cea mai mare intensiune o are termenul:
- vertebrat
 - elev
 - om
 - mamifer
10. Într-un silogism în care termenul mediu are înțeles diferit în cele două premise, se produce eroarea logică numită:
- amfibolie
 - diviziune
 - echivocăție
 - compoziție

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul A se află în raport de contrarietate cu termenul E, ambii fiind specii ale termenului B; termenul C este subordonat termenului A; termenul D se află în raport de încrucișare atât cu termenul A, cât și cu termenul B, dar în raport de opozitie cu termenii C și E.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliti, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):
 - Unii B sunt A.
 - Toți C sunt A.
 - Unii D sunt C.
 - Niciun E nu este A.
 - Unii C nu sunt B.
 - Niciun A nu este D.
 - Unii B nu sunt E.
 - Toți A sunt C.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Nicio intenție bună nu este suficientă pentru a realiza ceva.*
- Unele critici venite din partea celor dragi sunt constructive.*
- Unele zvonuri nu sunt adevărate.*
- Toate activitățile extrașcolare sunt plăcute elevilor.*

- A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, contradictoria propoziției 2, subcontrara propoziției 3 și subalterna propoziției 4. **8 puncte**
- B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecărei dintre propoziții 1 și 2, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei supraalternei propoziției 3, respectiv, conversa subalternei propoziției 4. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unele produse de calitate nu sunt scumpe, atunci niciun produs scump nu este de calitate.*

Y: *Din faptul că toți tinerii sunt interesați de propriul viitor, putem deduce că niciun Tânăr nu este neinteresat de propriul viitor.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opinile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: eae-1, aoo-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecărui dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecărui dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *"Unii olimpiici la logică sunt elevi care oferă soluții originale la subiecte"*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Unele discipline școlare nu sunt îndrăgite de elevi, deoarece unele discipline școlare nu sunt predate prin intermediul metodelor activ-participative, iar toate disciplinele îndrăgite de elevi sunt predate prin intermediul metodelor activ-participative.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- 1. Termenul mediu este distribuit doar în premisa minoră.
- 2. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *unele discipline școlare*.
- 3. Concluzia silogismului este o propoziție particulară negativă.
- 4. Termenul major este distribuit în concluzie, dar nedistribuit în premisă.

4 puncte

D. Fie următoarea definiție:

Reclama este sufletul comerțului.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*reclamă*”. **4 puncte**